

0. laboratorijska vježba

- Git i Github
- Platforma Docker
- Apache Kafka

U današnjem digitalnom dobu, tehnološki alati kao što su Git sustav, GitHub platforma i Docker kontejnerizacija postali su ključni za razvoj, suradnju i upravljanje softverskim projektima. Također, Apache Kafka kao jedan od najraširenijih softvera za izmjenu poruka postao je ključna komponenta u mnogim raspodijeljenim sustavima. Cilj ove laboratorijske vježbe je omogućiti studentima da dublje razumiju osnove ovih tehnologija i njihovu ulogu u suvremenom razvoju softvera. Kroz kombinaciju teorije i praktičnih primjera, studenti će biti opremljeni ključnim alatima za uspješan razvoj, suradnju i upravljanje projektima na ovoj vještini, kao i u budućim projektima.

U prvom dijelu vježbe, studenti će se upoznati s osnovama Git sustava, jednog od najpoznatijih sustava za verzioniranje koda. Kroz praktične primjere, naučit će kako stvarati, spajati i upravljati granama, objavljivati promjene u kodu te kako olakšati timsku suradnju koristeći Git. Također, upoznat ćete se s GitHub-om, platformom za hosting projekata.

Drugi dio vježbe fokusira se na Docker, popularnu platformu za kontejnerizaciju. Studenti će steći temeljno razumijevanje kontejnera i njihovih prednosti. Kroz praktične vježbe, naučit će kako koristiti postojeće slike, stvoriti slike svoje aplikacije, izgraditi kontejnere te ih pokrenuti i upravljati. Docker je postao ključan za efikasno razvijanje i raspoređivanje aplikacija u raznolikim okruženjima.

U završnom dijelu, studenti će istražiti osnove Apache Kafka platforme, široko korištenu tehnologiju za obradu i upravljanje tokom podataka u stvarnom vremenu. Kroz teorijski pregled i praktične primjere, shvatit će koncepte kao što su "proizvođači" i "potrošači" poruka te korištenje particioniranja.

Git i GitHub

- Što je Git i zašto ga koristiti?
- Što je GitHub i zašto ga koristiti?
- Osnovni koncepti
- Korištenje Gita i GitHuba
 - Instalacija Gita, postavljanje GitHub računa, kreiranje i povezivanje s repozitorijem
 - Povezivanje lokalnih promjena s GitHub repozitorijem
 - Dohvaćanje najnovijih promjena s GitHub repozitorija lokalno
 - Git branching
 - Razrješavanje konflikta i pull request
 - Pravila zaštite grane (branch protection rule)
 - Završne pripreme udaljenog repozitorija

Što je Git i zašto ga koristiti?

Git je distribuirani sustav za upravljanje verzijama; dizajniran je za praćenje promjena napravljenih na datotekama tijekom vremena. Svi koji rade na projektu u Gitu imaju cijelu kopiju povijesti projekta, a ne samo uvid u trenutno stanje datoteka.

Čak i ako radite sami, ili pak uređujete tekstualne datoteke, prednosti korištenja Gita su brojne, kao što su:

- Mogućnost poništavanja promjena - ako napravite grešku, možete se vratiti na prethodnu točku u vremenu kako biste povratili raniju verziju vašeg rada.
- Potpuna povijest svih promjena - ako želite vidjeti kako je vaš projekt izgledao na određeni dan, možete pregledati prethodnu verziju projekta kako biste vidjeli kako su datoteke izgledale tada.

- Dokumentacija o tome zašto su promjene napravljene - često je teško zapamtiti zašto je promjena napravljena. S porukama o commitu u Gitu lako je dokumentirati zašto se promjene rade za buduću referencu.
- Sigurnost u izmjene - budući da je lako povratiti prethodnu verziju vašeg projekta, možete biti sigurni da možete napraviti promjene koje želite. Ako je pak odlučeno da se promjene neće uključiti u projekt, može se vratiti ranija verzija.
- Višestruki tokovi - možete stvoriti različite grane za isprobavanje ili za neovisnu izgradnju novih funkcionalnosti. Zatim se mogu spojiti u glavnu kranu (main branch) kada su funkcionalnosti implementirane ili ih se može izbrisati ako se iz bilo kojeg razloga odustalo od njih.

Iako se može koristiti u projektima gdje radi samo jedna osoba, Git dolazi do izražaja kada više ljudi radi zajedno. Neke od ključnih prednosti Git-a za radu u timu su:

- Mogućnost rješavanja sukoba - s Gitom više ljudi može raditi na istoj datoteci istovremeno. Obično će Git moći automatski spojiti promjene; ako ne može, pokazat će o kojim je sukobima riječ i time olakšati njihovo razrješavanje.
- Neovisni tokovi povijesti projekta - različiti ljudi na projektu mogu raditi na različitim granama omogućavajući vam da neovisno radite na različitim značajkama, a zatim ih spojite kada su gotove.

Što je GitHub i zašto ga koristiti?

GitHub je web stranica na kojoj se mogu uploadati kopije Git repozitorija koja omogućuje jednostavnije surađivanje s ljudima na projektu, odnosno Git platforma na kojoj se nalazi udaljeni (remote) repozitorij. Git olakšava kolaboraciju na projektu pružanjem centraliziranog mjesta za dijeljenje repozitorija i web sučelja te raznim značajkama koje omogućuju učinkovitije specificiranje, raspravu i pregled promjene sa timom.

Također, GitHub pruža brojne druge benefite kao što su:

- Kolaboracija na različitim tokovima - korištenjem grana i zahtjeva za povlačenje bilo tko može surađivati na različitim granama i značajkama.
- Pregled rada u tijeku - mogu se pregledati razne značajke na kojima se trenutno radi gledajući listu pull requestova te klikom na neki mogu se vidjeti zadnje promjene kao i sve rasprave o promjenama.
- Povijest napretka tima - povijest commitova omogućuje pregled izrada prethodnih značajki.

Osnovni koncepti

Neki od osnovnih koncepata koje trebate razumjeti da biste mogli učinkovito raditi s Gitom i GitHubom uključuju:

- **Repository** (repozitorij) - repozitorij je "skladište" u kojem se čuva projekt i sve promjene koje su na njemu napravljene; odnosno, baza podataka koja sadrži sve informacije potrebne za upravljanje revizijama i povijesti projekta. U Gitu repozitorij zadržava kompletnu kopiju cijelog projekta tijekom životnog ciklusa.
- **Commit** - commit je "snimka" cijelog projekta u određenom trenutku. Git ne bilježi pojedinačne promjene u datotekama; snima sliku cijelog projekta. Uz snimku, commit također sadrži informacije o autoru sadržaja i "committeru" koji je promjene objavio u repozitorij.
- **Commit message** (poruka o commitu) - svaki put kada se napravi commit, treba priložiti poruku koja opisuje napravljene promjene kako bi se u budućnosti jasno znalo zašto su se određene promjene napravile.
- **Branch** (grana) - nezavisna serija commitova koju korisnik stvara pri izradi novih značajki i eksperimenata.
- **Main branch** (glavna grana) - kada se kreira novi projekt, automatski se kreira i grana main. To je grana na kojoj bi trebao završiti sav rad jednom kada je spreman za produkciju. Negdje ćete naići i na naziv Master branch.
- **Merge** (spajanje) - način preko kojeg se dovršeni rad iz jedne grane spaja u drugu granu - najčešće su to nove značajke koje se spajaju u ostatak projekta.
- **Pull request** (zahtjev za povlačenje) - pull request je zahtjev da se kod pregleda prije nego se spoji u glavnu granu.
- **Clone** (kloniranje) - Projekt se može preuzeti na lokalno računalo kako bi korisnik mogao uređivati taj kod. Postupak kopiranja repozitorija na lokalno računalo naziva se kloniranje.

Korištenje Gita i GitHuba

U sljedećem dijelu pokazat će se neki osnovni primjeri rada s Gitom i GitHubom, a naposljetku ćete stvoriti repozitorij koji ćete koristiti kao prostor za predaju rješenja nadolazećih laboratorijskih vježbi.

Instalacija Gita, postavljanje GitHub računa, kreiranje i povezivanje s repozitorijem

Krenimo ispočetka - u ovom odjeljku ćete instalirati Git, kreirati svoj račun te se povezati lokalno s vašim GitHub repozitorijem:

1. Preuzmite Git sa sljedeće stranice Git - Downloads.
2. Ako nemate GitHub račun stvorite novi račun.
3. Prijavite se te kreirajte novi javni repozitorij naziva tpiuo - označite Add a README file s kvačicom.
4. Uredite README.md datoteku tako da sadržava vaše osobne podatke - ime, prezime i FER email, npr:

```
- Ime: [Upišite vaše ime]
- Prezime: [Upišite vaše prezime]
- Email: [Upišite vaš FER email]
```

5. Pritisnite Code gumb kako biste dobili HTTPS URL repozitorija (<https://github.com/{naziv-računa}/tpiuo.git>)
6. Pokrenite naredbeni redak iz proizvoljne mape te pokrenite naredbu `git clone [URL iz prethodnog koraka]`
7. Pozicionirajte se u tpiuo mapu te postavite vaše ime i email adresu s git config naredbom:
 - `git config --global user.email "vašemail@primjer.com"`
 - `git config --global user.name "vaše ime"`

Napomena Repozitorij mora biti javan da bi u idućim labosima mogli koristiti Github actions.

Povezivanje lokalnih promjena s GitHub repozitorijem

Nakon što ste uspješno uspostavili konekciju s GitHub repozitorijem, izvest ćete lokalne promjene koje ćete učitati natrag na GitHub repozitorij - kreirat ćete novu datoteku koju ćete objaviti na vaš udaljeni repozitorij. Krenimo redom:

1. Stvorite HTML dokument proizvoljnog sadržaja, npr:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>

Prva laboratorijska vježba

</body>
</html>
```

2. Pokrenite naredbu

```
git add [imedokumenta]
```

kako biste premjestili datoteku iz radnog prostora (workspace) u prostor pripreme (staging area).

3. Pokrenite naredbu

```
git commit -m "commit message"
```

kako biste spremili promjene iz prostora pripreme u lokalni repozitorij, gdje "commit message" predstavlja kratku i jasnu poruku čiji sadržaj ukazuje kakve su promjene napravljene u dokumentu.

4. Pokrenite naredbu

```
git push
```

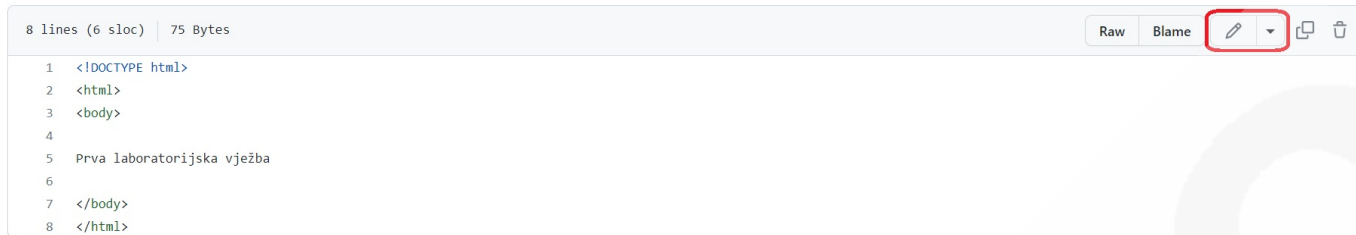
kako bi promjene iz lokalnog repozitorija postale vidljive na udaljenom GitHub repozitoriju.

5. Osvježite GitHub stranicu repozitorija i provjerite prisutnost vaše HTML datoteke.

Dohvaćanje najnovijih promjena s GitHub repozitorija lokalno

Pri zajedničkom radu vaše datoteke neće uvijek biti u najnovijoj verziji; drugi programeri će objavljivati nove verzije, a kako biste naučili kako dohvatiti te promjene lokalno, rekreirat ćemo jednu takvu situaciju stvaranjem promjena direktno na GitHub stranici:

1. Otvorite svoju HTML datoteku na GitHub stranici vašeg repozitorija te naćinite proizvoljne izmjene.

2. U odjeljku "Commit changes" zapišite svoju poruku o commitu te potvrdite izmjene.
3. Pokrenite naredbu

```
git pull
```

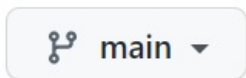
kako biste dohvatili najnovije promjene.

4. Otvorite svoju HTML datoteku te provjerite jesu li se uspješno izvršile izmjene.

Git branching

Git branching omogućuje rad na različitim verzijama iste datoteke bez ometanja glavnog koda projekta.

Postojeće grane mogu se pregledati na udaljenom repozitoriju klikom na sljedeći gumb:

ili lokalno pokretanjem

```
git branch
```

naredbe. Za bolje razumijevanje ovog koncepta stvorite novu granu te napravite promjene koje ćete usporediti s mainom:

1. Kreirajte novu granu naredbom

```
git checkout -b [ime-grane]
```

gdje ime-grane za uvodni primjer ima vrijednost `lab1`.

2. Upišite opet naredbu `git branch` te primijetite kako osim što se prikazala nova grana da se i zvjezdica (*) premjestila kraj grane lab1 - oznakom * se prikazuje trenutna grana.
3. Kreirajte proizvoljne promjene na HTML datoteci te pokrenite

```
git commit -am "commit message"
```

na lab1 grani - kraći oblik `git add` i `commit` naredbi u jednoj. Primjer promjena:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>

Prva laboratorijska vježba (TPIU0) - izmjena na 5. liniji

</body>
```

```
</html>
```

4. Pokrenite naredbu

```
git push --set-upstream origin [ime-grane]
```

kako bi se vaša lokalna grana povezala i postala vidljiva na udaljenom repozitoriju.

5. Korištenjem naredbe

```
git checkout [ime-grane]
```

se vratite na main branch.

6. Osvježite svoju datoteku te primijetite kako promjene s lab1 grane nisu dohvaćene na main grani.

Razrješavanje konflikta i pull request

Merge conflict (konflikt spajanja) nastaje kada dva programera rade na istoj datoteci i istim linijama koda. U takvom scenariju Git ne zna kako popraviti problem i prebacuje odgovornost na programera da razriješi tu situaciju. U prethodnom poglavlju ste napravili izmjene na 5. liniji koda u HTML datoteci u svom lokalnom repozitoriju na grani lab1. Ako je drugi programer napravio promjene na toj istoj liniji na grani main te objavio promjene na udaljenom repozitoriju, doći će do konflikta te je potrebno ručno odabrati ispravnu verziju. Do konflikta će doći tek kada se vaša grana spaja u glavnu granu, a prije toga je potrebno podići pull request i zatim ga, nakon što je pregledan od drugog programera, prihvatiti. Tek onda se vaša grana može spojiti u glavnu i razriješiti potencijalne konflikte.

U sljedećem primjeru je prikazan takav događaj - nakon što ste završili s prethodnim poglavljem vaš zadatak je spojiti novu značajku s main granom.

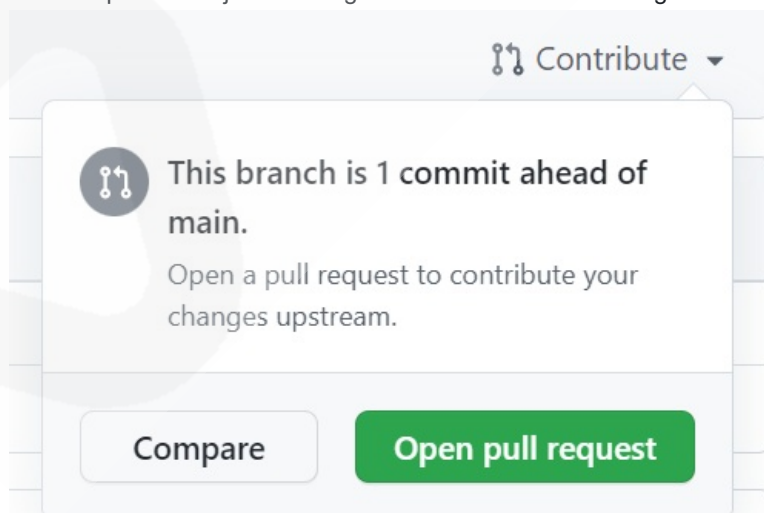
1. Otvorite svoju datoteku u udaljenom GitHub repozitoriju na grani main i učinite proizvoljne promjene na istoj liniji kao u prethodnom koraku te ih objavite, npr:

```
<!DOCTYPE html>
<html>
<body>


Prva laboratorijska vježba (TPIU0) - nova izmjena na 5. liniji


</body>
</html>
```

2. Sada se pozicionirajte na lab1 granu na GitHubu te kliknite gumb Contribute i odaberite opciju "Open pull request".

3. Pred vama će se otvoriti nova stranica - imat ćete uvid u promjene koje ste obavili, imati opciju imenovanja pull requesta te opisa što ste u njemu napravili. Obično ćete u odjeljak Reviewer dodati željenog recenzenta vašeg koda koji će vam odobriti zahtjev, ali kako sami rekreirate ovu situaciju ovo polje ćete ostaviti prazno. Kliknite na "Create pull request" gdje ćete zaprimiti sljedeću obavijest:

This branch has conflicts that must be resolved
Use the [web editor](#) or the [command line](#) to resolve conflicts.
Conflicting files
lab1.html

[Resolve conflicts](#)

[Merge pull request](#)

You can also [open this in GitHub Desktop](#) or view [command line instructions](#).

Dogodio se konflikt koji morate razriješiti da biste spojili promjene na novoj grani natrag na main.

4. Vratite se u naredbeni redak te se pozicionirajte na granu lab1 i pokrenite naredbu

```
git pull origin main
```

kojom ćete dohvatiti promjene s glavne grane na udaljenom repozitoriju. Nakon pozivanja naredbe zaprimit ćete sljedeću poruku:

```
CONFLICT (content): Merge conflict in lab1.html
Automatic merge failed; fix conflicts and then commit the result.
```


5. Sljedeći korak je razrješavanje konflikta - otvorite svoj dokument u uređivaču po izboru i odaberite liniju s vašeg lokalnog repozitorija te takav dokument objavite na udaljeni repozitorij. Takvu promjenu možete izvesti klikom na "Accept Current Change" ili brisanjem svih novih linija.


```
Accept Current Change | Accept Incoming Change | Accept Both Changes | Compare Changes
<<<<<< HEAD (Current Change)
Prva laboratorijska vježba (TPIUO) - izmjena na 5. liniji
=====
Prva laboratorijska vježba (TPIUO) - nova izmjena na 5. liniji
>>>>>> a29ce5e7a0071b3c658cc2cab181e22142f28177 (Incoming Change)
```

6. Commitajte promjene te potom pokrenite naredbu


```
git push -u origin lab1
```


7. Osvježite stranicu svog pull requesta gdje ćete biti obaviješteni kako konflikti ne postoje i da možete spojiti svoje promjene s lab1 grane na main granu. Pritisnite "Merge pull request" te potom "Confirm merge" te će se vaše promjene pojaviti na glavnoj grani.

Require approval from specific reviewers before merging
[Branch protection rules](#) ensure specific people approve pull requests before they're merged.

[Add rule](#)

Continuous integration has not been set up
[GitHub Actions](#) and [several other apps](#) can be used to automatically catch bugs and enforce style.

This branch has no conflicts with the base branch
Merging can be performed automatically.

[Merge pull request](#)

You can also [open this in GitHub Desktop](#) or view [command line instructions](#).

Na GitHubu, zaštićene grane (protected branch) su grane koje imaju dodatne restrikcije pristupa i spajanja kako bi se odražavala kontrola kvalitete i stabilnosti koda. Zaštićene grane se obično koriste kako bi se osiguralo da se kod prije spajanja na glavnu granu pregleda i testira kako bi se spriječilo gomilanje bugova i drugih problema s odabrane na glavnu granu. Neka od čestih pravila zaštite uključuju:

- Zahtijevanje pull requesta prije spajanja s glavnom granom
- Ograničenje tko može objaviti promjene na grani
- Određene vrste statusnih promjena (npr. automatizirani testovi) koje moraju proći da bi se mogle spojiti promjene

Kako biste pristupili tim ograničenjima pritisnute gumb “Settings” te potom u lijevom odjeljku gumb “Branches”. Pod “Branch name pattern” ćete upisati naziv grane te označiti opcije koje želite omogućiti i time ih zaštititi od neželjenih promjena.

Završne pripreme udaljenog repozitorija

Ostalo je još nekoliko koraka do završetka vježbe i završnog osposobljavanja vašeg repozitorija za laboratorijske vježbe. Prvo, izbrišite svoju HTML datoteku s main grane. Kada uspješno objavite te promjene na udaljeni repozitorij istražite stranicu svog GitHub repozitorija - pronađite gdje se nalaze svi commitovi, kako vidjeti repozitorij u trenutku određenog commita te primijetite kako GitHub prikazuje promijenjene datoteke i linije koda u commitovima. Ako ste uspješno obavili sve do ovog retka - obavili ste prvi dio laboratorijske vježbe. Za potrebu svake sljedeće kreirat ćete novu granu naziva lab[n], gdje n predstavlja redni broj vježbe, te na nju objavljivati svoja rješenja laboratorijskih vježbi. Poželjno je da sve promjene pratite na svom GitHub repozitoriju - redovno objavite nove promjene na vašim datotekama bez obzira na tip datoteke.

Platforma Docker

- Uvod
- 1-Instalacija Dockera
- 2-Pokretanje "Hello World" kontejnera
- 3-Pisanje jednostavne Node.js aplikacije
- 4-Pakiranje Node.js aplikacije
- 5-Pokretanje

Uvod

Tehnologije za kontejnerizaciju aplikacija postoje već duže vrijeme, ali su često bile komplicirane za korištenje. [Docker](#) je prva takva tehnologija koja je omogućila jednostavnost: pakiranje aplikacija u lagane i prenosive kontejnere s čitavim operacijskim sustavom i bibliotekama. Kada se pokrene aplikacija zapakirana pomoću Dockera, ona uvijek vidi upravo one datoteke s kojima je zapakirana. Potpuno je nebitno izvodi li se ona na osobnom računalu ili na ogromnom poslužitelju koji se nalazi na fakultetu, koji može imati drukčiji operacijski sustav i biblioteke.

Zamislite ovaj scenarij: preuzmete VirtualBox, pokrenete neku instancu Linux operacijskog sustava i na njemu razvijete aplikaciju sa svim potrebnim bibliotekama da sve radi. Nakon toga spremite svoj virtualni stroj na disk i pošaljete ga prijatelju da ga pokrene u svom VirtualBox-u. Upravo se to radi Dockerom, samo što on ne koristi ogromne virtualne strojeve, nego lagane kontejnere kojima se postiže približno jednaka razina izolacije aplikacije.

Tri glavna koncepta Dockera:

1. **Slika** - ono u što se pakira aplikacija i njeno okruženje (datoteke, biblioteke, metapodatci)
2. **Registar** - repozitorij (javni ili privatni) na koji se spremaju Docker slike za jednostavno dijeljenje, najpoznatiji je [Docker Hub](#)
3. **Kontejner** - obični Linuxov kontejner stvoren pomoću Docker slike, to je zapravo jedan proces, potpuno izoliran od operacijskog sustava domaćina i svih ostalih procesa koji se izvode na njemu

U sljedećih nekoliko poglavlja naučit ćete kako:

1. Instalirati Docker
2. Pokrenuti prvi “Hello world” kontejner
3. Napraviti jednostavnu Node.js aplikaciju
4. Zapakirati aplikaciju kao sliku
5. Pokrenuti aplikaciju kao zaseban kontejner

1-Instalacija Dockera

Prije nego uopće krenete raditi s Dockerom, potrebno ga je instalirati. U nastavku su poveznice s uputama za instalaciju.

1. [Upute za Linux](#)
2. [Upute za Windows](#)

Note Ove upute su zapravo za Docker Desktop, što uključuje sučelje za komandnu liniju i grafičko sučelje. Na ovim vježbama koristit će se komandna linija, a grafičko sučelje možete koristiti kako bi bolje razumjeli što se događa.

2-Pokretanje "Hello world" kontejnera

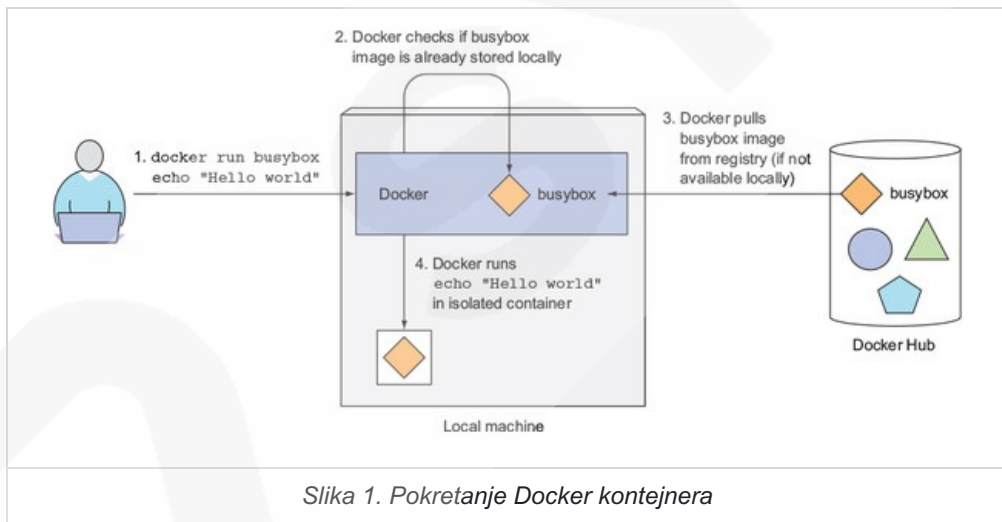
U ovom zadatku koristit će se [busybox](#). Pokretanjem iduće naredbe pokrenut će se busybox slika (u slučaju da ne postoji lokalno preuzeta slika, Docker će ju preuzeti s Docker Huba) i ispisati "Hello World".

```
docker run busybox echo "Hello world"
```

Rezultat bi trebao izgledati ovako:

```
PS C:\Windows\system32> docker run busybox echo "Hello world"
Unable to find image 'busybox:latest' locally
latest: Pulling from library/busybox
205dae5015e7: Pull complete
Digest: sha256:7b3ccabffc97de872a30dfd234fd972a66d247c8cfc69b0550f276481852627c
Status: Downloaded newer image for busybox:latest
Hello world
```

Možda ne izgleda impresivno, ali uzmite u obzir da se cijela aplikacija preuzela i pokrenula sa samo jednom kratkom komandom. U ovom slučaju, aplikacija je samo jedna izvršna datoteka, ali mogla je biti iznimno kompleksna, s mnoštvom biblioteka o kojima ovisi, a cijeli proces pokretanja bio bi identičan ovome. Dapače, najčešće je i jednostavniji od ovoga jer nije potrebno, kao u ovom primjeru, eksplicitno pisati naredbu koju želite izvršiti (echo "Hello world").

3-Pisanje jednostavne Node.js aplikacije

Sad kada ste vidjeli kako Docker radi, vrijeme je za pisanje vlastite aplikacije. Otvorite [Visual Studio Code](#) ili bilo koji drugi editor, kreirajte datoteku app.js i zalijepite sljedeći kod:

```
const http = require('http');
const os = require('os');

console.log("Kubia server starting...");

let handler = function (request, response) {
  console.log("Received request from " + request.connection.remoteAddress);
  response.writeHead(200);
```



```
response.end("You've hit " + os.hostname() + "\n");  
};  
  
let www = http.createServer(handler);  
www.listen(8080);
```

Ova aplikacija pokreće HTTP poslužitelj na portu 8080. Poslužitelj na svaki zahtjev odgovara statusom `200 OK` i tekстом "You've hit `<hostname>`". Osim toga, poslužitelj još ispiše klijentovu IP adresu na standardni izlaz.

4-Pakiranje Node.js aplikacije

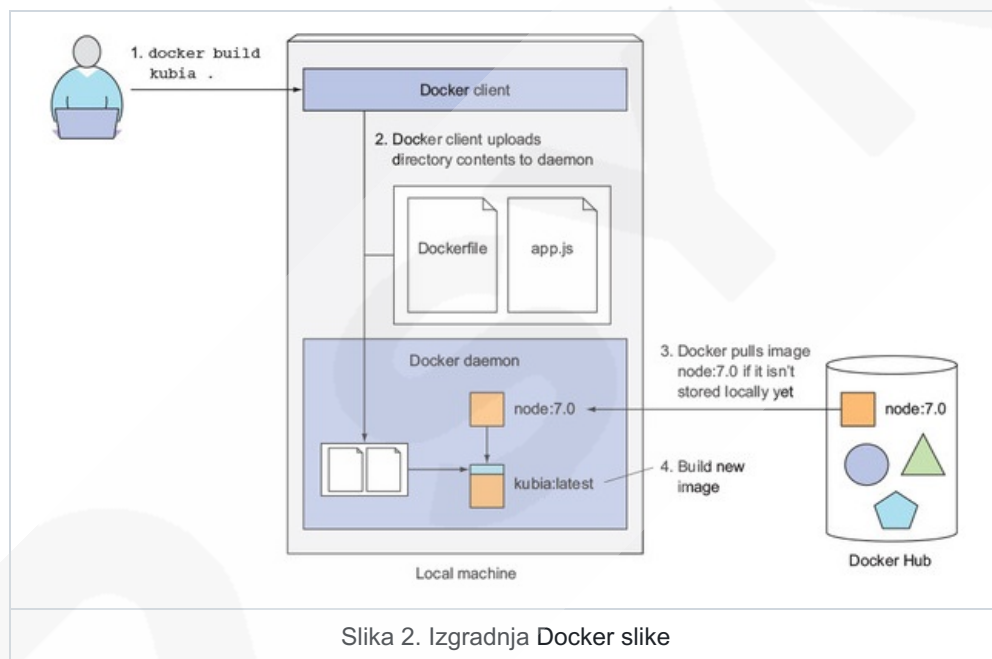
Pakiranje aplikacije započinje kreiranjem datoteke `Dockerfile` koja sadržava listu uputa koje će Docker koristiti da bi stvorio sliku. Dockerfile mora biti u istom direktoriju kao i `app.js`:

```
FROM node:7  
ADD app.js /app.js  
ENTRYPOINT ["node", "app.js"]
```

Ključna riječ `FROM` pokazuje koja će se slika koristiti kao polazište za vašu sliku. U ovom slučaju to je `node` s oznakom `7` (oznaka je tu jer može postojati više različitih verzija iste slike). U drugoj liniji kopira se `app.js` datoteka u korijenski direktorij slike. Treća linija definira koja komanda će se izvršiti kada netko pokrene sliku.

U ovom trenutku imate sve potrebno za izgradnju vašu slike. Da biste to napravili, izvršite sljedeću naredbu:

```
docker build -t kubia .
```


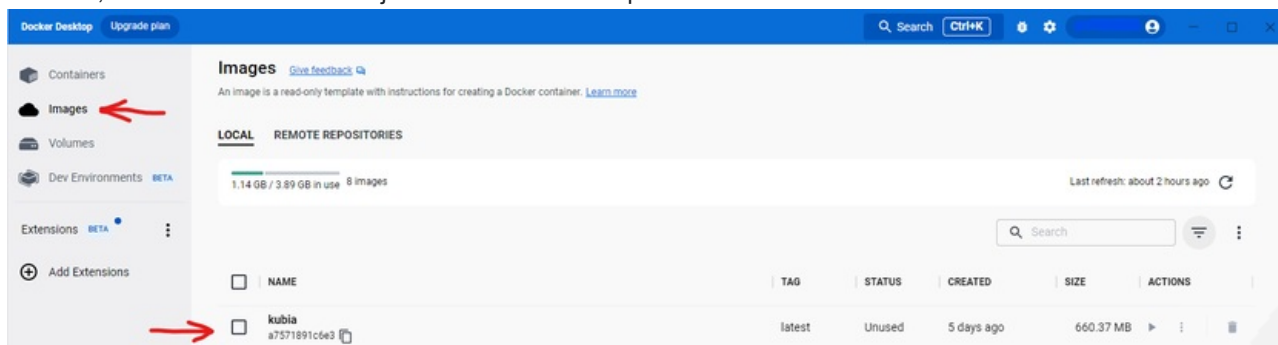
Slika 2. Izgradnja Docker slike

Docker će sada izgraditi sliku s imenom `kubia` na temelju datoteka koje se nalaze u trenutnom direktoriju (točka na kraju naredbe specificira trenutni direktorij). Kad se proces izgradnje završi, sliku možete vidjeti na računalu pomoću naredbe:

```
docker images
```

```
PS C:\Windows\system32> docker images  
REPOSITORY          TAG             IMAGE ID        CREATED         SIZE  
kubia                latest         a7571891c6e3   4 days ago     660MB
```

Također, kreiranu sliku možete vidjeti i na Docker Desktopu:

5-Pokretanje

Sada možete pokrenuti aplikaciju:

```
docker run --name kubia-container -p 8080:8080 -d kubia
```

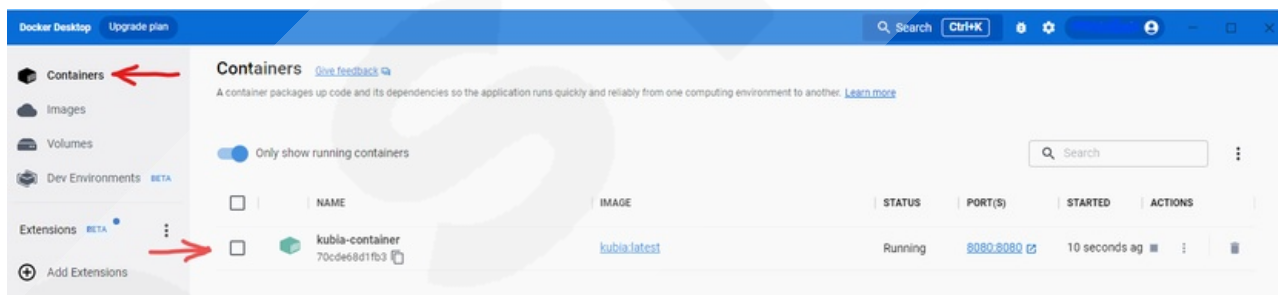
Preko ove naredbe Docker napravi novi kontejner s imenom `kubia-container` od slike `kubia`. Kontejner neće zauzeti terminal, nego će biti pokrenut u pozadini (zastavica `-d`). Port 8080 vašeg računala mapirat će se na port 8080 u kontejneru (`-p 8080:8080`) da biste mogli pristupiti aplikaciji na adresi <http://localhost:8080>.

Ispis svih kontejnera koji se izvršavaju može se postići naredbom:

```
docker ps
```

```
PS C:\Windows\system32> docker ps
CONTAINER ID   IMAGE     COMMAND                  CREATED        STATUS        PORTS          NAMES
70cde68d1fb3   kubia     "node app.js"           3 minutes ago Up 2 minutes   0.0.0.0:8080   kubia-container
```

Isto kao i sliku, kontejner se može pronaći u Docker Desktopu:

I na kraju, ako u preglednik upišete adresu <http://localhost:8080>, trebali biste vidjeti ispis poslužitelja:

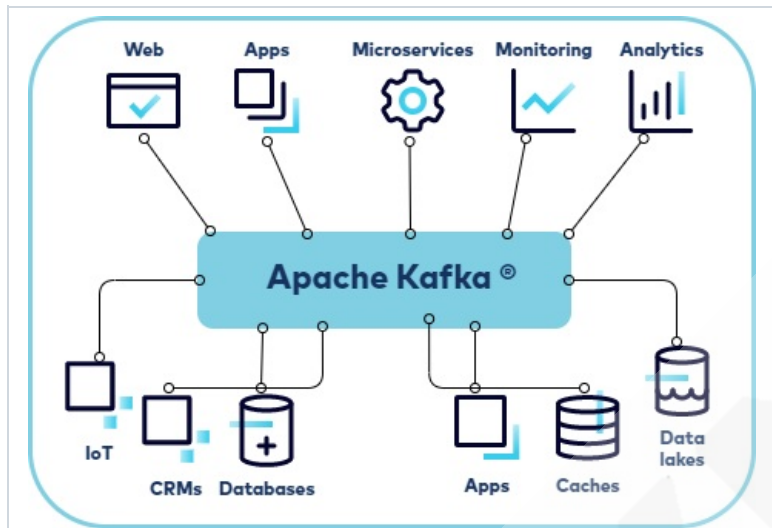
Apache Kafka

- Uvod
- Kafka *on-prem*
 - Pokretanje
 - Slanje poruka

- Zadaci
- Korištene datoteke

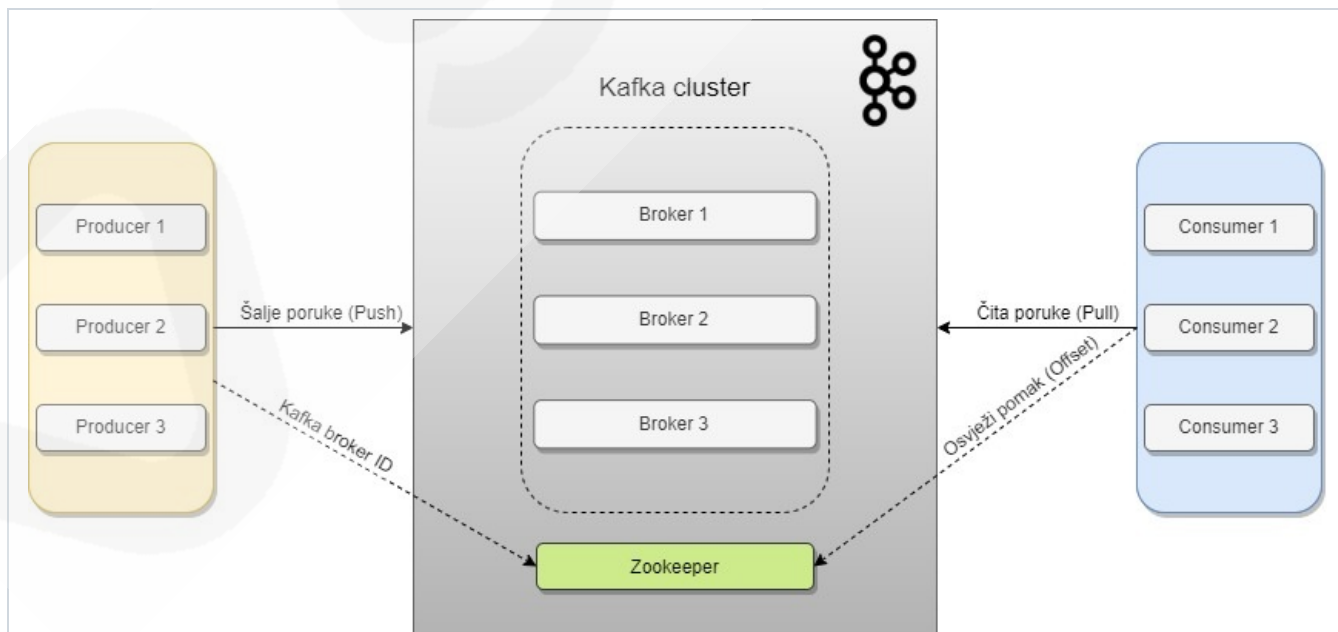
Uvod

Kafka je raspodijeljena platforma za strujanje događaja/podataka (engl. *distributed event streaming platform*) preko koje raspodijeljeni sustavi mogu pisati i čitati poruke, spremati ih proizvoljno dugo vremena i obrađivati ih po njihovom dolasku u stvarnom vremenu. Da bi to bilo moguće, Kafka mora biti pouzdana i raditi bez ikakvih problema, a to se postiže podizanjem Kafke u skupinama (engl. *cluster*). Pojedine instance Kafke u skupini mogu raditi na različitim računalima (pritom računalu može biti fizičko, virtualno, kontejner ili oblak) na bilo kojim lokacijama u svijetu. Ako se dogodi kvar na jednom računalu na kojem radi Kafka, druge instance Kafke pokreću novu instancu Kafke na drugom računalu i sustav nastavlja s radom.

Slika 1. Raspodijeljeni sustav

Na slici 1, mnoge komponente moraju međusobno izmjenjivati podatke te kada ne bi bilo Kafke, mreža bi bila kompleksna. U toj situaciji, dodavanjem novih komponenata u sustav mora se paziti da se sve veze točno implementiraju. Uz to, postoji mogućnost da veza dvije komponente s vremenom pukne te sustav više ne radi kako je zamišljeno. Kafka pojednostavljuje sustav tako što smanjuje broj veza između komponenata sustava i time smanjuje rizik od kvara. Komponente koje šalju poruke šalju ih na pojedini **topic** ili **particiju** unutar topica, a komponente koje čitaju se pretplaćuju (engl. *subscribe*) za pojedine poruke i preuzimaju ih po njihovom dolasku.

Slika 2. Arhitektura Kafke

Kafka se sastoji od dvije velike komponente, Zookeeper i Server (na slici Broker). Zookeeper je odgovoran za generalno održavanje Kafka clustera, a brokeri su serveri koji pohranjuju poruke iz jednog ili više izvora. Produceri šalju poruke brokerima, a consumeri ih čitaju.

Note Za detalje o Kafki, preporučuje se sljedeća poveznica: [Introduction to Apache Kafka | Confluent Documentation](#)

Kafka on-prem

Pokretanje Kafke *on-prem*, odnosno lokalno, može se ostvariti na nekoliko načina, a u ovoj vježbi pokazat ćemo kako se Kafka pokreće kroz Docker, (osim kroz Docker, Kafku je moguće pokrenuti ručno, gdje se Kafkin zookeeper i server pokreću odvojeno).

Pokretanje

Za pokretanje Kafke, preuzmite `docker-compose.yaml` i `config.yaml` datoteke i stavite ih u isti direktorij. Otvorite terminal u tom direktoriju i pokrenite naredbu:

```
docker-compose up -d
```

Ovom naredbom pokrenut će se zookeeper i broker.

```
version: '2.1'

services:
  zoo1:
    image: zookeeper:3.4.9
    hostname: zoo1
    ports:
      - "2181:2181"
    environment:
      ZOO_MY_ID: 1
      ZOO_PORT: 2181
      ZOO_SERVERS: server.1=zoo1:2888:3888
    volumes:
      - ./zk-single-kafka-single/zoo1/data:/data
      - ./zk-single-kafka-single/zoo1/datalog:/datalog

  kafka1:
    image: confluentinc/cp-kafka:5.5.0
    hostname: kafka1
    ports:
      - "9092:9092"
    environment:
      KAFKA_ADVERTISED_LISTENERS: "LISTENER_DOCKER_INTERNAL://kafka1:19092,\
      LISTENER_DOCKER_EXTERNAL://${DOCKER_HOST_IP:-127.0.0.1}:9092"
      KAFKA_LISTENER_SECURITY_PROTOCOL_MAP: "LISTENER_DOCKER_INTERNAL:PLAINTEXT,\
      LISTENER_DOCKER_EXTERNAL:PLAINTEXT"
      KAFKA_INTER_BROKER_LISTENER_NAME: LISTENER_DOCKER_INTERNAL
      KAFKA_ZOOKEEPER_CONNECT: "zoo1:2181"
      KAFKA_BROKER_ID: 1
      KAFKA_LOG4J_LOGGERS: "kafka.controller=INFO,kafka.producer.async.DefaultEventHandler=INFO,\
      state.change.logger=INFO"
      KAFKA_OFFSETS_TOPIC_REPLICATION_FACTOR: 1
    volumes:
      - ./zk-single-kafka-single/kafka1/data:/var/lib/kafka/data
    depends_on:
      - zoo1

  kowl:
    image: quay.io/cloudhut/kowl:v1.2.1
    restart: on-failure
    hostname: kowl
    volumes:
      - ./config.yaml:/etc/kowl/config.yaml
    ports:
      - "8080:8080"
    entrypoint: ./kowl --config.filepath=/etc/kowl/config.yaml
```

```
depends_on:  
  - kafka1
```

```
kafka:  
  brokers:  
    - kafka1:19092
```

Da se uvjerite da Kafka uspješno radi, pokrenite naredbu:

```
docker exec <container_name> kafka-topics --bootstrap-server <container_name>:9092 --list
```

Ovom naredbom će se ispisati svi postojeći topici.

Da kreirate novi topic, pozovite naredbu:

```
docker exec <container_name> kafka-topics --bootstrap-server <container_name>:9092 ^  
--create --topic <topic_name>
```

Za brisanje postojećeg topica, koristi se naredba:

```
docker exec <container_name> kafka-topics --bootstrap-server <container_name>:9092 ^  
--delete --topic <topic_name>
```

Slanje poruka

Kada je kreiran topic, možete poslati neke poruke na njega tako da pokrenete naredbu:

```
docker exec --interactive --tty <container_name> kafka-console-producer --bootstrap-server ^  
<container_name>:9092 --topic <topic_name>
```

Iza znaka ">" napišite poruku koju želite poslati, a pošaljete je pritiskom tipke enter.

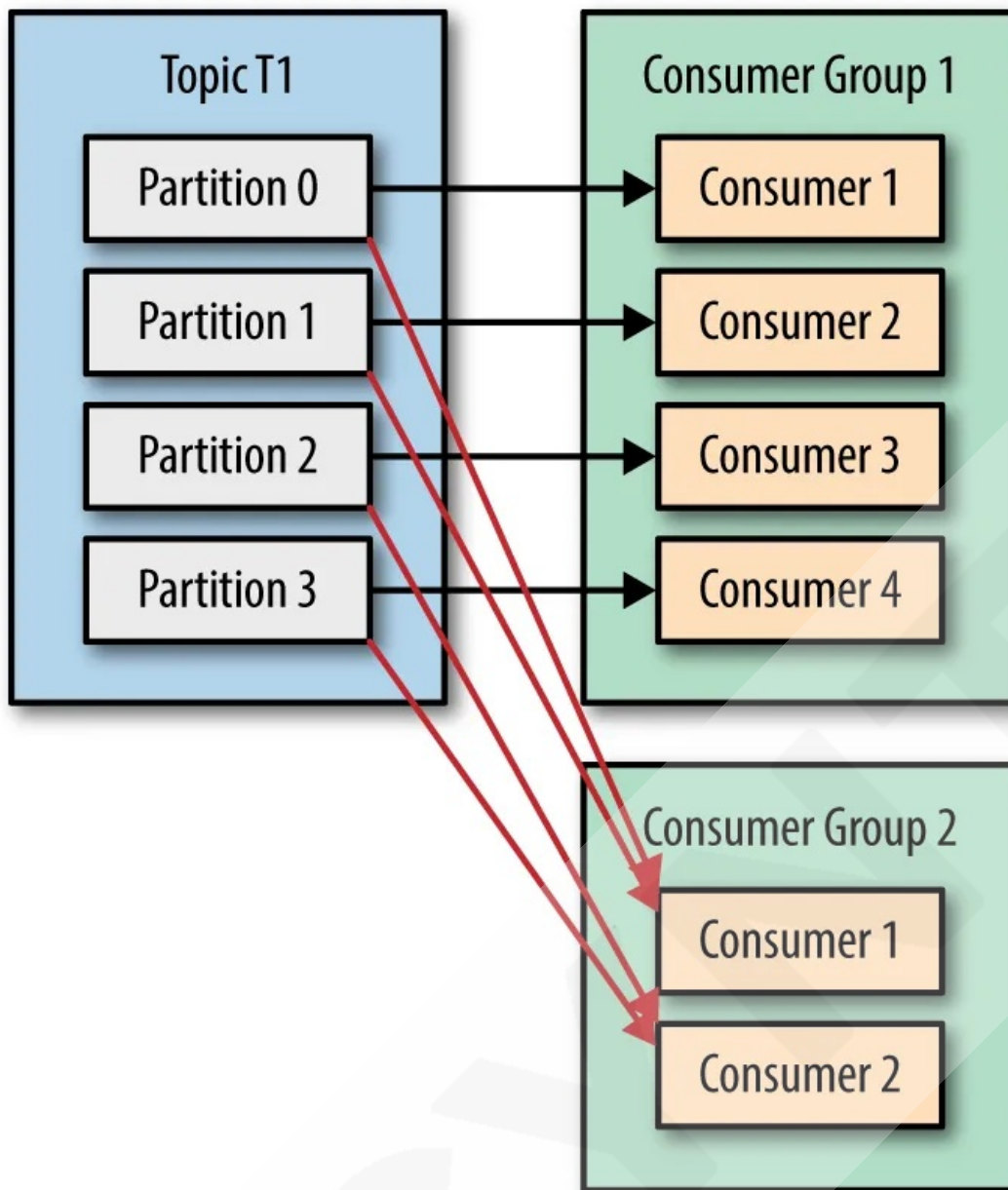
Konačno, poslane poruke se čitaju pokretanjem naredbe:

```
docker exec --interactive --tty <container_name> kafka-console-consumer --bootstrap-server ^  
<container_name>:9092 --topic <topic_name> --from-beginning
```

Zastavica `--from-beginning` omogućava čitanje svih poruka od zadnje pročitane, što znači da ako se na topicu nalaze poruke koje su stigle prije pokretanja consumera, on će ih i dalje pročitati. Pokrenite producera i consumera u odvojenim terminalima i pošaljite nekoliko poruka da se uvjerite da Kafka radi.

Unutar topica poruke se mogu podijeliti na particije kako bi se ubrzalo čitanje poruka. Prije nego se objasni kako dodavanje particija ubrzava čitanje poruka, potrebno je objasniti koncept consumer grupa. Ako postoji više različitih consumera, svaki mora biti u svojoj consumer grupi, a unutar jedne consumer grupe može biti više consumera. Kada poruke stižu na topic, spremaju se u particije na način da se izračuna hash ključa. Zatim, consumer grupa koja čita s tog topica poruke konzumira na način da se svaki consumer iz grupe spoji na određenu particiju i čita poruke s te particije.

Na primjer, ako su 3 particije, a samo jedan consumer u grupi, tada će taj consumer čitati poruke sa svih particija. Ako se doda još jedan consumer, jedan od njih će čitati s dvije particije, a drugi samo s jedne pa se tako već postiže određeni stupanj paralelizma. Dodavanjem još jednog consumera, svaki consumer čita s jedne particije i tada je broj consumera optimiziran za taj topic jer svaki consumer paralelno čita poruke s topica. U slučaju dodavanja još jednog consumera (sada ih ima 4, a particije su 3), jedan od consumera ne radi ništa jer su sve particije već zauzete. Sa sljedećoj slici je prikazan slučaj u kojemu su 4 particije na topicu, dvije consumer grupe i u svakoj specifičan broj consumera. Consumer grupa 1 će dvostruko brže čitati poruke s topica nego consumer grupa 2.

Slika 3. Particije unutar topica i consumer grupe

Način na koji se kreira topic s više particija je dodavanjem zastavice `--partitions 3` (prikazano u naredbi u nastavku).

```
docker exec <container_name> kafka-topics --bootstrap-server <container_name>:9092 ^
--create --partitions 3 --topic <topic_name>
```

Sada kada budete slali poruke, nadodat ćete i ključ na početak poruke koji će određivati particiju na koju ćete poslati poruku. Pokretanje producera također ćete malo modificirati tako što ćete postaviti način rada s ključevima i odrediti separator ključa i poruke:

```
docker exec --interactive --tty <container_name> kafka-console-producer --bootstrap-server ^
<container_name>:9092 --property parse.key=true --property key.separator=: --topic <topic_name>
```

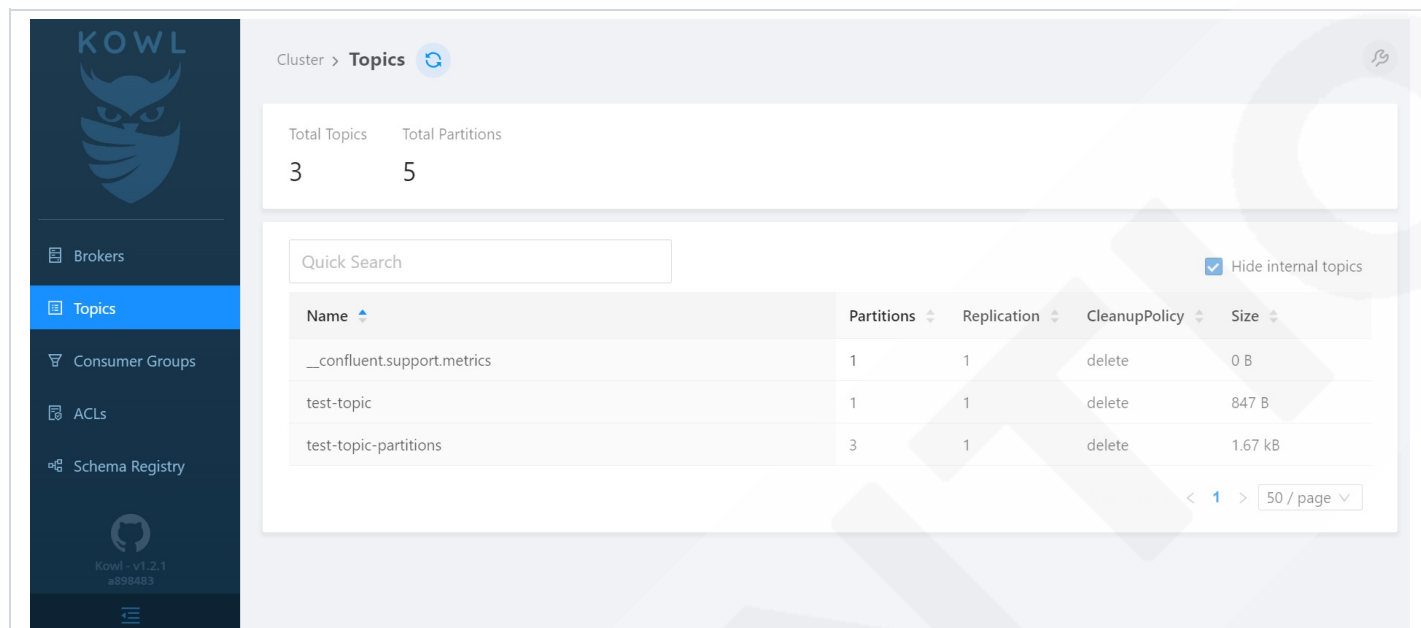
Poruke koje šaljete sadržavat će ključ koji će od ostatka poruke biti odvojen znakom ":". Consumera pokrećete kao i zadnji put.

```
C:\Users\>docker exec --interactive --tty test-kafka1-
1 kafka-console-producer --bootstrap-server test-kafka1-1:9092 -
--property parse.key=true --property key.separator=: --topic test
--topic-partitions
>1:Sent to 1
>1:To 1 again
>2:To 2
>2:Two
>3:Three
>3:Again 3
```

```
C:\Users\>docker exec --interactive --tty test-kafka1-
1 kafka-console-consumer --bootstrap-server test-kafka1-1:9092 -
--topic test-topic-partitions
Sent to 1
To 1 again
To 2
Two
Three
Again 3
```

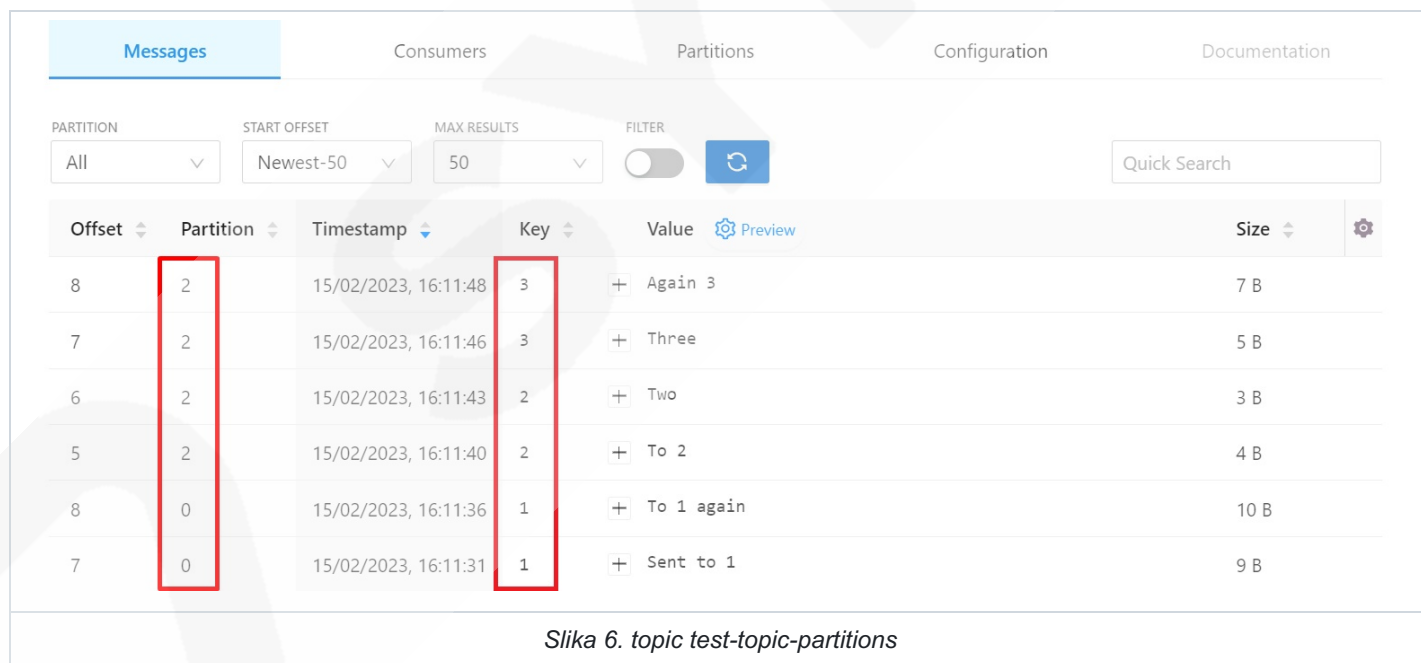

Korisničko sučelje

Na slici 3 se može vidjeti da consumer čita poruke, ali ne ispisuje ključeve poruka. Kako biste vidjeli ključ i particiju kojoj pojedine poruke pripadaju, pokretanjem docker-composea isto tako pokrenut je i Kowl, program koji omogućava korisničko sučelje za Kafku. Da biste otvorili Kowl, otvorite bilo koji preglednik i na localhostu, na portu 8080 možete vidjeti sučelje.

Slika 5. Kowl

Uz Kowl možete vidjeti topice koje ste kreirali, možete vidjeti postavke pojedinih topica i poruke koje se trenutno nalaze na njima.

Slika 6. topic test-topic-partitions

Ovdje se vidi kako poruke imaju različite ključeve i da, iako su ključevi 2 i 3 različiti, poruke završe na istoj particiji.

Zadaci

1. Kreirajte topic "input-topic" s 3 particije.
2. Ispišite sve topice i provjerite je li input-topic kreiran.
3. Pošaljite poruke tako da specificirate ključeve; pošaljite barem 6 poruka s 3 različita ključa (parovi poruka s istim ključem)
4. Pročitajte poslane poruke

5. Pogledajte stanje topica na Kowl UI-u (obratite pozornost na ključeve i kako oni utječu na particije)

Korištene datoteke

docker-compose.yaml config.yaml